

Horváthné Tóth Zsuzsanna* – Horváth Tibor**

Mueller Othmár Robbantástechnikai Különgyűjtemény

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Egyetemi Könyvtár Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Kari Könyvtára gondozza Közép-Európa legnagyobb robbantástechnikai gyűjteményét. A több mint 26 000 dokumentumból álló gyűjteményt DDr. Mueller Othmár, a hadtudomány kandidátusa¹ végakaratóban a könyvtár jogelőd intézményére, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Központi Könyvtárára hagyta. Özv. Mueller Othmárné 2003. január 8-án, az Egyetem rektoránk címzett adományozó levelében az alábbiakat írta: „Szeretett férjem, dr. Mueller Othmár, 2002. december 11-én, betegség következtében váratlanul elhunyt. Végakarata szerint, az általa 1969-ben alapított, és azóta folyamatosan bővített, Európában egyedülálló Robbantástechnikai Szakkönyvtárat, az általa szakmailag legilletékesebbnek tartott kutatóhelynek, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemnek adományozta, az Önnel 1990-ben folytatott megbeszélés alapján. A több mint 30 éves könyvtár könyvállománya mintegy 26 ezer kötet. A könyvek osztálya, a világon kb. 1860 óta megjelent robbantástechnikai, valamint robbananyagokkal (részben vagy egészében) foglalkozó könyveket és egyedi kiadványokat (pl. tanulmányokat) tartalmazza

eredetiben vagy másolatban. Ezen kívül, mintegy 30 ezer vonatkozó cikkgyűjtemény, sok ezer prospektus és katalógus, diafilmsorozat, videofilm is található katalogizáltan.” [1] Prof. Dr. Szabó Miklós akadémikus, az egyetem rektora válaszlevelében ez olvasható: „Tisztelt Asszonyom! Először engedje meg, hogy ezúton is részvétemet fejezzem ki férje halála miatt. Mueller Úrral több, mint egy évtizedes ismeretség kötött össze, nagyra becsültem szakmai tudását, a robbantástechnika iránti mély elkötelezettségét. Az elmúlt években többek között együttműködtünk három nemzetközi szakmai konferencia megrendezésében is. Egyetemünk megtiszteltetésnek tekintette, hogy helyet adhatott a robbantástechnika hazai és nemzetközi kiválóságai részvételével megtartott rendezvényeknek. Mueller Úr távozása a hazai tudományos élet nagy vesztesége. Mint a Nemzetvédelmi Egyetem rektora, köszönetemet fejezem ki, hogy az elhunyt által hosszú évek áldozatos munkájával összegyűjtött, Európában egyedülálló Robbantástechnikai szakkönyvtárat intézményünknek adományozta. Meggyőződésem, hogy jó kezekbe kerül ez a gyűjtemény, hiszen Magyarországon, szervezett felsőoktatás keretében egyetemünk foglalkozik legmagasabb szinten ennek a terület-

ÖSSZEFOGLALÁS: Közép-Európa legjelentősebb robbantástechnikai szakkönyvtári állománya DDr. Mueller Othmár (1932–2002) gyűjtőmunkájának köszönhető. A tanulmány szerzői bemutatják a nemzetközi hírű szaktekintély pályafutását, és az NKE Egyetemi Könyvtár Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Kari Könyvtárában elhelyezett különgyűjtemény speciális gyűjtőkörét. Az érdeklődő olvasók – rövid recenziók segítségével – az adományozó által írt különleges témájú szakkönyvek közül is megismerhetnek néhányat.

KULCSSZAVAK: robbantástechnika, könyvtár, szakgyűjtemény, Mueller Othmár, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

ABSTRACT: The National University of Public Service, University Library, Faculty of Military Sciences and Officer Training, Faculty Library takes care of Central Europe's largest collection of explosives technology. The collection of more than 26,000 documents was compiled by DDr. Othmár Mueller's last will, he left it to the predecessor institution of the Faculty Library of the Faculty of Military Science and Officer Training, the University Central Library of the National Defense University of Miklós Zrínyi.

KEY WORDS: blasting technology, library, specialist collection, Mueller Othmár, National University of Public Service

* PhD, könyvtáros, NKE Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Kari Könyvtár.

ORCID: 0000-0001-7542-3145

** PhD, alezredes, habilitált egyetemi docens, NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Hadászati Tanszék. ORCID: 0000-0003-4742-847X

nek az oktatásával, kutatásával. [...] Az elhunyt végakarata szerint a Robbantástechnikai könyvtár, az Egyetemi Tudományos Könyvtár részeként, de különálló gyűjteményként kap elhelyezést a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolai Kar (Üllői út), Központi épületében. A helyiség berendezése folyamatban van, a költöztetést a [...] Műszaki építőmérnöki tanszék oktatói vállalták.” [6]

Cikkünk aktualitását adja, hogy a különgyűjtemény átadására két évtizeddel ezelőtt, 2003. december 15-én került sor az Üllői úti kampuszon az adományozó családtagjai, az egyetem részéről meghívott oktatók, vezetők, műszaki főiskolai hallgatók, továbbá a magyar robbantási szakterület képviselő védelmi, rendvédelmi és civil szakemberek részvételével. A gyűjtemény az egyetem átszervezését követően került át jelenlegi helyére.

A GYŰJTEMÉNY

DDr. Mueller Othmár a világ számos pontján tartott robbantástechnikai tárgyú előadást, többek között Dél-Afrikában, Kanadában, Tajvanon, a Német Szövetségi Köztársaságban, Szlovákiában, Lengyelországban, Nagy-Britanniában, Olaszországban, Ausztriában és Svédországban. A hazai robbantástechnika úttörőjeként fontosnak tartotta a szakterület képviselőinek összefogását, mivel úgy gondolta, hogy eredményeket csak közösen lehet elérni. 1969-től kezdődően, minden anyagi támogatás nélkül, kitaró gyűjtőmunkával, kiépített kapcsolatrendszere segítségével, valamint a hazai és a nemzetközi szakmai körökben történő folyamatos „jelenlétével” fokozatosan alakította ki robbantástechnikai szakkönyvtárát, amely ma már több mint 26 ezer dokumentumot foglal magában. A gyűjtemény egyedisége abból fakad, hogy a világon 1860 óta megjelent robbantástechnikai, valamint (pl. katonai és ipari) robbanóanyagokkal, robbantási sérülésekkel, terroristarobbanásokkal foglalkozó könyveket és egyedi kiadványokat tartalmaz. Ez a 15 nyelven íródott könyv-, és iratanyag-gyűjtemény a DDr. Mueller gyűjtőszervezetének, hihetetlenül kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerének, széles körű levelezésének, valamint dokumentumcsereik eredményeként jött létre. [1] (1. ábra)

DDr. Mueller Othmár élete második felében az addigra már jelentős gyűjteményét rendszerezni, valamint katalogizálni kívánta. A cél érdekében elvégzett egy középfokú könyvtárosi tanfolyamot, ahol elsajátította a bibliográfiai leírás tudományát. A kari könyvtár 54 doboznyi saját kezűleg elkészített katalóguscédulát örökölt a gyűjteménnyel együtt. Ez az igényes teljesítmény is azt bizonyítja, hogy tudatosan készült arra, hogy szisztematikusan gyűjtőmunkájának eredményét szakszerűen feltárva hagyja az utókorra, a robbantással foglalkozó szakemberek új generációjára. A könyvtárban található könyvek és egyedi kiadványok bibliográfiáit rendszeresen közreadta az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet aktuális közleményeiben, majd mindezt három kötetben összegezte „A világ robbantástechnikai és ipari robbanóanyagokkal foglalkozó könyveinek és egyedi kiadványainak bibliográfiája 1850–1984” címmel, amelyben 6707 tétel található. [12] [13] [14] A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar műszaki képzéssel, oktatással foglalkozó munkatársai, hallgatói, a Magyar Honvédség és a BM Készenléti Rendőrség tűzszerszám alakulatainak tagjai, valamint műszaki képzéssel foglalkozó egyetemek oktatói és hallgatói használják rendszeresen ezt az unikális gyűjteményt, amelynek dokumentumai az NKE Egyetemi Könyvtár Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Kari Könyvtár olvasótermében, helyben olvashatók.

DDr. MUELLER OTHMÁR SZAKMAI ÉLETÚTJA

2. ábra. DDr. Mueller Othmár portréja [3]

DDr. Mueller Othmár a hadtudomány kandidátusa, az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet nyugalmazott igazgatója, az Építéstudományi Egyesület Robbantástechnikai Szakosztályának alapítója és haláláig vezetője volt. 1932. március 15-én született Budapesten. Az okleveles építésmérnöki diplomát 1954-ben vette át a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd 1959–1965 között a gazdasági szakmérnöki, majd a munkavédelmi szakmérnöki képzést is elvégezte. Egyetemi doktori címét 1965-ben a Műszaki Egyetemen szerezte. 1965 és 1974 között ösztöndíjas tanulmányokat folytatott a Német Szövetségi Köztársaságban, Hollandiában, Norvégiában, Dániában, Svédországban, valamint a Német Demokratikus Köztársaságban robbantástechnikai képzésen vett részt. A Zrínyi Miklós Katonai Akadémián disszertációjának sikeres megvédését követően, 1995-ben kandidátusi oklevelet vehetett át. [11] Szakmája iránti elhivatottságát mutatja, hogy tanulmányait munka mellett végezte. Dolgozott többek között a Komárom megyei Tatarozó és Építő Vállalat főépítésvezetőjeként, a Fővárosi Tanács Városrendezési és Építészeti Főosztályán először mérnökként, majd főmérnökként, végül osztályvezetőként. 1996-ban történt nyugdíjba vonulásáig az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet igazgatója volt. 1977-től az Április 4. Építőipari Szövetkezet elnöke, majd 1981-ben az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet (később Budapesti Igazságügyi Műszaki, Könyv- és Árszakértői Intézet) igazgatójává nevezték ki.

Élete végéig aktívan tevékenykedett a hazai tudományos közéletben. 1955-től tagja volt az Építéstudományi Egyesületnek (ÉTE), ahol az építéstudomány műveléséért 1980-ban Alpár Ignác-érem, 1992-ben Egyesületi Érdemérem, 2002-ben ÉTE-díj kitüntetésekben részesült. Az Egyesület Robbantástechnikai Szakosztályának a vezetője, motorja, éltetője volt egészen haláláig.

1961-től sikeres nemzetközi robbantástechnikai kollokviumokat szervezett. Két alkalommal is megkapta az Osztrák Robbantástechnikusok „Dynamit pro pace” kitüntetését (arany és ezüst fokozatban is). Tiszteletbeli tagja volt a Német Robbantástechnikai Egyesületnek és az Amerikai Nemzetközi Robbantómérnök Egyesületnek. Közreműködött továbbá a Magyar Hadtudományi Társaság Műszaki Szakosztályának munkájában, és tagként vett részt az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Robbantástechnikai Szakosztályának tevékenységében is. [3]; 104–105. o.]

Számos intézményben oktatott, többek között a Munkavédelmi Képző- és Továbbképző Intézetben, a Budapesti Műszaki Egyetem igazságügyi szakértői szakmérnöki tanfolyamain és a Mérnök-továbbképző Intézetben, a győri Széchenyi István Műszaki Főiskolán, a Rendőrtisztai Főiskolán, a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán, a Zalka Máté (Bolyai János) Katonai Műszaki Főiskolán és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen. Tudását önzetlenül osztotta meg a szakma iránt érdeklődőkkel, hallgatói között nagy tiszteletnek és népszerűségnek örvendett. [3]

DDr. Mueller Othmár, a hadtudomány kandidátusa, az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet nyugalmazott igazgatója, az Építéstudományi Egyesület Robbantástechnikai Szakosztályának vezetője 2002. december 10-én, életének 71. évében hunyt el. A gyászoló család, a rokonok és a szakmai élet képviselői 2002. december 27-én, a farkasréti temetőben kísérték utolsó útjára. [4]

MUELLER PROFESSZOR SZERZŐI MUNKÁSSÁGA

Mueller professzor tudományos munkássága rendkívül gazdag és igen termékeny: 8 könyv, és több mint 500 szakcikk szerzője, amelyek belföldön és külföldön egyaránt megjelentek.

Gazdag életművéből – terjedelmi korlátok miatt, a teljesség igénye nélkül – az alábbiakban csak néhány könyvet szeretnénk bemutatni.

1965-ben jelent meg a Táncsics Könyvkiadó gondozásában „Az épületbontási munkák biztonságtechnikája” című könyve, amelynek szerzőtársa Szécsi László volt. A műben bemutatják azt a hatalmas építési tevékenységet, amelynek során új lakások, üzemek, irodák, középületek tömege épült. Az építkezéseket természetesen megelőzte a régi, elavult, sok esetben életveszélyes és egészségtelen, a közúti forgalmat akadályozó házak tömegének lebontása. Az új bontási módszerek szokatlanok voltak abban az időben, a részletes technológiai eljárások, biztonsági előírások csak nagy vonalakban voltak ismeretek a szakemberek előtt. A gyakorlati tapasztalatokon nyugvó, hiánypótló szakkönyv megírásánál a szerzők figyelembe vették a budapesti Haas-palota, az egykori Engels (ma: Erzsébet) téri épület robbantásos, a Rooseveltt (ma: Széchenyi) téri, a Tanács (ma: Károly) körúti, a Boráros téri gépi bontások tapasztalatait.

Szintén 1965-ben jelent meg a szerző „Korszerű épületbontás” című könyve a Műszaki Könyvkiadónál. A szerző művében részletesen taglalja nemcsak a bontási munkálatok szükségességét, hanem azok technológiai eljárásait, módszereit, minden esetben kiemelt figyelmet fordítva a biztonságos munkavégzésre. A szakember hangsúlyozza, hogy a könyvben tárgyalt bontási módszerek alkalmazásának lehetősége elsősorban a biztonságtól függ, azaz csak ott és olyan mértékben vehetők figyelembe, amennyire azt a környezet, valamint a bontásban közreműködők épsége lehetővé teszi. Ahol a teljes biztonság követelményének a könyvben felsorolt módszerekkel nem lehet eleget tenni, ott a hagyományos, lassú, kézi bontási módot kell alkalmazni. Az épületbontásról szóló első hazai összefoglaló szakkönyv 1965-ben jelent meg. Két évtizeddel később, 1985-ben azonos címmel jelent meg a második, jelentősen átdolgozott kiadás, amely bemutatja a megváltozott építőipari technológiák változását is. [8]

1967-ben jelent meg a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó gondozásában a „Települések gazdaságos rekonstrukciója” című könyve, amelyet szerzőtársával, Dános Györgyvel alkotott meg. A könyv azokat a költségtényezőket, munkaműveleteket foglalja össze, amelyeket figyelembe kell venniük a helyi hatóságoknak és az építési szakembereknek, mielőtt a rekonstrukció gazdaságosságáról döntenek.

1991-ben jelent meg a Szövetkezeti Szervezési Iroda kiadásában Mueller professzor „Bombariadó” című könyve. Ebben a könyvben a szerző a köztörvényes és politikai bűncselekmények egy speciális válfajába, a különböző robbanó eszközökkel, bombákkal végrehajtott fenyegetések és merényletek módszereibe, valamint az ellenük történő védekezésbe enged betekintést. [7]

1993-ban a Budapesti Műszaki Egyetem Mérnöktovábbképző Intézet gondozásában jelent meg könyve „A robbantások elleni védekezés feladatai (Az épületek védelme robbantásos akciók ellen)” címmel dr. Hunyadi Ferenc és dr. Lukács László társszerzők közreműködésével. A napjainkban végrehajtott bombamerényletek elemzése több következtetésre ad lehetőséget. Szinte naponta láthatók, hallhatók híradások a világ minden részéből robbantásos merényletekről, naponta legalább 10–15 nem hagyományos módon előállított robbantó szerkezetet hoznak működésbe. Magyarországon – részben a robbantóanyagokkal kapcsolatos szigorú jogi szabályozás és ellenőrzés révén – nem voltak jellemzőek a robbantásos merényletek, csupán néhány eset fordult elő az elmúlt évtizedek alatt. A könyvben ezen események elemzésével, tapasztalataival foglalkoznak a szerzők. [9]

1994-ben dr. Lukács László szerzőtársával közösen jelentettek meg jegyzetét az ORFK Oktatási és Kiképző Központ hallgatói részére „Házilag készítésű robbanóanyagok és robbanószerkezetek” címmel. Minden sikeres és sikertelen robbantásos merényletből tanultak a bűnelkövetők, a terroristák, de a bűnüldöző szervek is szereztek tapasztalatokat. Bizonyos tekintetben kialakult egy olyan rendszer, amelyben a technika új eszközei, a terrorista módszerek és a bűnüldözés gyakorlata egy szinten állnak. Hazánkban a robbantóanyagok bűnös célú alkalmazása nem elterjedt módszer. A dolgok érdekessége az, hogy főként külföldiek hajtanak végre robbantásokat. A szerzők úgy vélik, hogy az ilyen cselekmények végrehajtása szempontjából közrejátszhat a hazai rendkívül szigorú jogrend is. [10]

A *különgyűjtemény a robbantástechnika alábbi főbb területeit öleli fel:*

- Robbantóanyagok (robbanóanyagok és gyújtószerkezetek);
- Robbanáselmélet, robbanásfizika, robbanóanyagok kémiaja;
- Különböző ipari robbantási technológiák (pl. épület- és építményrobbantás, föld- és kőzetrobbantás, föld alatti bányaművelés, fémalakító robbantás stb.);
- Katonai robbantástechnika, továbbá az aknák és az aknamentesítés;
- Katonai tűzszerész tevékenység (EOD és UXO);
- Bűnös célú és terrorista robbantások (IED) és az ellenük történő védekezés lehetőségei, eszközei;
- Robbantási szabályozás (pl. robbantóanyag-tárolás, szállítás, felhasználás);
- Robbanóanyaggal szennyezett talajok remediációja;
- Robbanási sérülésekkel kapcsolatos anyagok;
- Érdekesség: a robbantással is foglalkozó hazai és külföldi szépirodalmi művek gyűjteménye.

A *különgyűjtemény anyaga segítséget nyújthat:*

- a robbantástechnikával foglalkozó hazai és külföldi szakemberek számára;
- a hazai és a külföldi tudományos kutatóknak úgy a védelmi, mint a rendvédelmi és az ipari robbantástechnika területéről;
- a Nemzetvédelmi Egyetem oktatóinak és hallgatóinak (az alapképzéstől a doktorandusz képzésig). [2]

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Magyarország egyik kutatóhelye, így a Központi Könyvtára, ezen belül Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Könyvtár, DDr. Mueller Othmár Robbantástechnikai Különgyűjteménye is nyitott minden kutatni, szakmailag tovább fejlődni kívánó szakember (civil és katonai) számára.

Címe: 1101. Budapest, Hungária krt. 9–11.

Tekintve, hogy az érdeklődők köre szűkebb, mint egy általános könyvtár esetében, a gyűjteménynek külön látó

gatási ideje nincs, igény szerint, bejelentkezés alapján kérésre fel. Mivel a dokumentumokból általában egy-egy példány tartalmaz az állomány – és a kiadványok esetleges elvesztése esetén az újbóli beszerzés szinte lehetetlen –, a gyűjteményből kölcsönzés nem lehetséges, a könyvtár az érdeklődők számára a helyben használatot biztosít. [5; 136–137. o.]

HIVATKOZOTT IRODALOM

[1] Özv. Mueller Othmárné levele prof. dr. Szabó Miklós akadémikusnak, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektorának, dr. Mueller Othmár robbantástechnikai szakgyűjteményének adományozásáról (2003.01.08.);

[2] Magyar Robbantástechnikai Egyesület honlapja Prof. dr. Lukács László: A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Központi Könyvtár, DDR. Mueller Othmár Robbantástechnikai Különgyűjteménye <http://mare.info.hu/hu/nemzeti-kozszoalati-egyetem-kozponti-konyvtar-dr-mueller-othmar-robbantastechnikai> (Letöltve: 2022.11.16.);

[3] Dr. Lukács László: *IN MEMORIAM DDR. MUELLER OTHMÁR (1932–2002)*, Műszaki Katonai Közlöny 2002. 3–4. szám, pp.103–108.;

[4] Dr. Lukács László: *Dr. Mueller Othmár*, Haditechnika 2003/2. XXXVII. évf. pp. 58–59.;

[5] Lukács László: A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Központi Könyvtár, Dr. Mueller Othmár Robbantástechnikai különgyűjteménye. Műszaki Katonai Közlöny, 2006. 135–142.;

[6] Prof. dr. Szabó Miklós akadémikus, rektor válaszelevele dr. Mueller Othmárnénak, a Robbantástechnikai különgyűjtemény adományozásáról (2003. február 01.);

[7] Dr. Mueller Othmár: *Bombariadó. Szövetkezeti Szervezési Iroda*, Budapest, 1991. ISBN 963 7007 75 X;

[8] Mueller Othmár: *Korszerű épületbontás*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1965. Másodközlés uo. 1985. ISBN 963 10 6097 7;

[9] Dr. Hunyadi Ferenc – Lukács László – Dr. Mueller Othmár: *A robbantások elleni védekezés feladatai (Az épületek védelme robbantásos akciók ellen)*. Budapesti Műszaki Egyetem, Mérnöktoábbképző Intézet, Budapest, 1993. ISBN 963 431 7731;

[10] Lukács László – Dr. Mueller Othmár: *Házilagos készítésű robbanóanyagok és robbanószerkezetek*. Jegyzet a Rendőr Szakközépiskolák hallgatói számára. ORFK Oktatási és Kiképző Központ, Budapest, 1994.;

[11] Mueller Othmár: *Korszerű szükséganyagokból készített robbanó szerkezetek alkalmazásának és hatástalanításának sajátosságai, a jövőbeni fejlesztés irányai a terrorizmus figyelembevételével*. Kandidátusi értekezés. Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, Budapest, 1995.;

[12] Mueller Othmár: *A világ robbantástechnikai és ipari robbanóanyagokkal foglalkozó könyveinek és egyedi kiadványainak bibliográfiája 1850–1983*. I. kötet, 5. átdolgozott kiadás. Az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet 1983/1. sz. közleménye, 1–95.;

[13] Mueller Othmár: *A világ robbantástechnikai és ipari robbanóanyagokkal foglalkozó könyveinek és egyedi kiadványainak bibliográfiája 1850–1983*. II. kötet, 5. átdolgozott kiadás. Az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet 1984/2. sz. közleménye, 96–209.;

[14] Mueller Othmár: *A világ robbantástechnikai és ipari robbanóanyagokkal foglalkozó könyveinek és egyedi kiadványainak bibliográfiája 1850–1983*. III. kötet, 5. átdolgozott kiadás. Az Igazságügyi Műszaki Szakértői Intézet 1984/10. sz. közleménye, 210–335.

JEGYZETEK

1 DDR. Mueller Othmár két, egymástól független tudományterületen szerzett doktori címet: az egyetemi doktorit a BME-n (műszaki tudományok), a kandidátusit a ZMNE-en (hadtudományok). Ennek alapján a neve előtt a DDR. kétszeres doktori címet jelző előtagot a német nyelvterületen elfogadott formában használta.

Padányi József

Kihívások, kockázatok, válaszok

Napjainkban már nem kétséges, hogy a klímaváltozás globális kihívást jelent a Föld lakossága számára. Prof. dr. Padányi József vezérőrnagy sajátos szemszögből – az éghajlatváltozás nemzetbiztonságra gyakorolt hatását vizsgálva – tárgyalja a kérdést. A felmelegedéssel járó problémák és a katonai erő viszonyrendszerének tanulmányozása a haderő igénybevételétől kezdve, az erők és eszközök felkészítésén át a hadiipari innováció lehetséges irányaira egyaránt kiterjed. E kötet az elméleti alapvetéseket ismerteti, az éghajlatváltozás hatását vizsgálja a nemzet biztonságára és a katonai erő feladataira, továbbá részletes elemzést ad a természeti katasztrófák elleni védekezésről, az abban betöltött – és egyre növekvő – katonai szerepről szerte a világban.

A monográfia az Amerikai Egyesült Államok, az Egyesült Királyság, Kína, Kanada, Ausztrália, Oroszország, Németország és Magyarország helyzetével, az adott országok éghajlatváltozáshoz való viszonyával, továbbá az alapvető biztonsági dokumentumok tartalmával is foglalkozik. Önálló fejezet vizsgálja az ivóvízhez való hozzájutás helyzetét, a világszerte szaporodó édesvíz/-vízhiány okozta konfliktusokat. A szerző nem kerüli meg azt a kényes kérdést sem, amely az éghajlatváltozás befolyásolását illeti, és a kötetében a haderőkben folyó kibocsátás-csökkentő kutatásokról is szót ejt.

A könyv nem titkolt célja, hogy a hazánkban zajló Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program tervezői merítsenek az itt összegyűjtött információkból, és döntéseiknél figyeljenek a változó éghajlat okozta fokozódó kihívásokra is, legyen az humánerőforrás- vagy haditechnikai fejlesztés, beszerzés, képzés, kiképzés, esetleg felkészítés.

A szerző a felhasználható irodalom bőséges felsorolását követően három mellékletben foglalja össze az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos fontosabb stratégiai szintű állásfoglalásokat, a különböző földrészekben történt gazdasági károkat és áldozatokat követelő természeti katasztrófákat, valamint a Föld stratégiai szempontból fontos vízgújítóinek helyzetét.

A kötet a fenntartható fejlődés, a technikai innovációk és a haditechnika új kihívásai iránt érdeklődő olvasóknak egyaránt ajánlott.

A Ludovika Egyetemi Kiadónál 2022-ben megjelent keménytáblás kötet terjedelme 224 oldal. A könyv 3885 Ft-os áron kapható a könyvesboltokban, illetve 3108 Ft-ért megrendelhető a kiadó weboldalán: <https://webshop.ludovika.hu/> (R.A.)

